

Az Osztrák-Magyar Határmenti Ingázói és Gyakornoki Egyezmény 2007. évi tapasztalatairól és a 2008. évi lehetőségekről

1. 2007. november 26-án Bécsben került sor az Osztrák-Magyar Kormányközi Vegyesbizottság 13. ülésére, ahol a két fél tájékoztatást adott országaik munkaerőpiaci helyzetéről, értékelték a 2007. évi tapasztalatokat és megállapodás született a 2008. évi kontingensről. Az IPOSZ az OÉT munkaadói oldalát képviselte a megbeszéléseken. Az itt született megállapodást Budapesten, a két kormány 2007. november 29-ei együttes ülésén az illetékes miniszterek aláírták.

A magyar fél hangsúlyozta annak fontosságát, hogy Ausztria törekszik arra, hogy munkaerőpiacának egyes részeit folyamatosan megnyitja az átmeneti időszakban. Ennek ellenére továbbra is fennmarad a Határmenti Ingázói Egyezmény és a Gyakornoki Egyezmény jelentősége az intézkedések keretében. Ausztriában a foglalkoztatottság rendkívül jó, a munkanélküliek száma egyre csökken. A többlet munkaerő iránti igényt az utóbbi években, főként az újonnan csatlakozott országokból származó munkaerővel fedezték. Különösen magas az Ausztriában foglalkoztatott magyar munkaerő száma, és ez a szám az elmúlt évekhez képest 15 %-al nőtt. Magyarországról sok munkavállaló mindenekelőtt Nagy-Britanniában talált munkahelyet, sokan dolgoznak azonban olyan országokban is, amelyek nem nyitották még meg munkaerőpiacukat. A jelenlegi munkanélküliségi ráta 7,2%. Változatlanul problémát jelent a 15-24 év közötti fiatal korosztály, ahol a munkanélküliségi ráta kb. 18,6%. Magyarországon jelenleg 67,000 fő külföldi dolgozik.

2.
 - a) A 2007. évi Határmenti Ingázói Egyezmény keretében a kiadható engedélyek számát a Vegyesbizottság 2350 főben állapította meg. A magyar munkavállalók elsősorban a vendéglátás, az építőipar, a mezőgazdaság és egyéb ágazatokban kívántak munkát vállalni. Az ingázók elsősorban Győr-Moson-Sopron, Vas és Zala megyékből jelentkeztek. A kérelmet benyújtók között a 21-30 év közöttiek aránya 45%, a 31-40 év közöttiek aránya pedig 36%.

Benyújtott kérelmek aránya szakmánként: felszolgáló, szakács, tehergépkocsi vezető, festő, asztalos, ács, borászati munkás. Bár az idén benyújtott kérelmek száma elmarad az előző évitől, a burgenlandi munkáltatók megkeresései változatlanul azt mutatják, hogy az igények mindkét oldalon jelentkeznek és nagyobbak a jelenlegi kontingensnél. A magyar tárgyaló fél kérte, hogy a 2007. évi kontingenst 200 fővel emelje meg az osztrák fél. Így 2008-ban a keretszám: 2550 fő.

Az osztrák fél által tervezett munkaerőpiac nyitási lépéseket is figyelembe véve a magyar munkaerő osztrák foglalkoztatásával kapcsolatban a határ menti ingázók beengedése nem jelent többlet-megterhelést az osztrák munkaerőpiac számára.

- b) A gyakornoki egyezmény 2007. évben 1800 fő jelentkezőnek biztosított lehetőséget. Az osztrák tájékoztató szerint eddig 895 pályázat, jelentkezés érkezett, ebből 745 engedélyt adtak ki, 37 pályázatot utasítottak el, 107 pályázat elbírálása még folyik, 948 kontingens hely nincs még betöltve. A legtöbb gyakornok Burgenlandban kapott engedélyt, nagyobb részt a vendéglátóiparban (380 fő), a fémiparban (141 fő) és az építőiparban (90 fő) dolgoznak.

Az engedélyek többségét a nyugat-dunántúli régió és a közép-dunántúli régió gyakornokai kapták. Az elutasítások oka gyakran a hiányzó szakképzettség volt, vagy az azt helyettesítő 2 éves szakmai gyakorlat hiánya. A kontingens 50%-os kihasználtsága miatt az osztrák fél nem tartotta indokoltnak a keret emelését, de a magyar fél azt nem is kérte. Azt azonban igen, hogy a meglévő problémák ellenére a 2008-s évre maradjon meg az 1800 fős keret. Az osztrák fél ezt elfogadta.

- 3) Az Osztrák Gazdasági és Munkaügyi Miniszter rendelete a külföldi szakmunkások foglalkoztatásával kapcsolatban szövetségi szinten érvényes. Maximális létszám megemeléséről (2008. évi rendelet BH tv.)

Olyan szakemberek számára, akikre a munkaerő EU-n belüli szabad áramlására vonatkozó átmeneti rendelkezések vonatkoznak, foglalkoztatási engedélyek adhatók ki, amennyiben ők a kérvényezett tevékenységnek megfelelő szakképzettséggel rendelkeznek a rendeletben felsorolt 50 szakmában, valamint a szakma szerepeljen az AMS által összeállított hiányszakmák sorában. „Hiányszakmának számít minden olyan szakma az AMS módszertana alapján, amelyek esetén egy-egy bejelentett betöltetlen állásra 1,5 személynél nem többet regisztráltak álláskeresőként.”

A fenti rendelettel kapcsolatban a Nyugat-dunántúli Munkaügyi Központ már jelezte, hogy a külföldi munkavállalás miatt nőhet a hazai szakemberhiány, a határ menti településeket ez a probléma fokozottan sújtja.

Az Osztrák Gazdasági és Munkaügyi Miniszter 6-7 ezerre becsülte a külföldről is megpályázható állásokat. 2009-ben teljesen megnyitnák a piacot a szakmunkások előtt, foglalkoztatási tilalom csupán a segédmunkások egy részére vonatkozna. 2011-ben pedig megszűnnének a korlátozások. Az osztrák gazdaságnak 2020-ig kb. 350 ezer

foglalkoztatottra lesz szüksége. Ebből 150 ezer főt külföldről kell toboroznia.

Néhány szóban a két egyezményről, a lehetséges tájékozási pontokról. Az Osztrák Köztársaság Kormánya és a Magyar Köztársaság Kormánya között létrejött, a gyakornokok cseréjéről szóló Egyezményt a 37/1998. (III.1.) sz. Kormányrendelet hirdette ki. **Az Egyezmény lehetővé teszi, hogy a feltételeknek megfelelő magyar állampolgár szakmai és nyelvi továbbképzés céljából minimum 6 hónapra, maximum 1 évre gyakornoki munkát vállalhasson Ausztriában.**

A gyakornoki engedély iránti kérelem beadásának feltételei:

- **18-35 év közötti életkor,**
- magyarországi lakóhellyel rendelkező magyar állampolgárság,
- szakképesítés vagy legalább két éves igazolt szakmai gyakorlat (betöltendő munkakör szerint),
- a munkakör betöltéséhez szükséges német nyelvismeret (állami nyelvvizsga nem feltétel).

Gyakornoki engedély csak a szakképesítésnek vagy a szakmai jártasságnak megfelelő munkakörre kapható! Kisegítő munka, illetve rövid távú szezonális munka az Egyezmény keretén belül nem engedélyeztethető!

2004. május 1-je, az új tagállamok csatlakozásának időpontja óta az a munkavállaló, aki a csatlakozás napján, vagy azóta legalább 12 hónapig folyamatosan, jogszerű munkavállalóként dolgozott Ausztriában, a 12. hónap leteltével – amennyiben rendelkezik munkaadóval, és bizonyítani tudja a kint ledolgozott 1 évet – az illetékes osztrák munkaügyi központ felkeresése után szabadon, munkavállalási engedély nélkül vállalhat munkát az ország területén. Az így szerzett szabad munkavállalási joggal addig élhet, amíg Ausztria munkaerőpiacát önként el nem hagyja.

A kérelem beadásakor pályázati űrlapot kell kitölteni német nyelven **2 példányban**. A pályázati űrlap letölthető az alábbi címen: http://www.afsz.hu/engine.aspx?page=allaskeresoknak_munkavall_allamkozi_egyezmények_ke A pályázati anyagot a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal továbbítja az Osztrák Munkaügyi Szervezetnek (AMS).

Fontos tudnivalók:

A kérelmet be lehet adni a lakhely szerint illetékes munkaügyi központoknál, vagy a Foglalkoztatási és Szociális Hivatalnál (cím: lásd lent). Csak a

tartalmilag és alakilag egyaránt kifogástalan, hiánytalan kérelem kerül elfogadásra és továbbításra.

Az önéletrajzban tüntesse fel **telefonszámát**, amelyen munkaidőben elérhető.

A kérelem átfutási ideje a **beadástól számítva minimum nyolc hét**.

A pályázó az engedély elbírálásáról ajánlott levélben kap értesítést, ezért nagyon fontos, hogy a kérelem-úrlapon levelezési címét precízen, olvashatóan adja meg.

Az Egyezmény keretében munkavállalási engedély csak egyszer kapható, függetlenül attól, hogy a gyakornok a maximum hónaptól mennyi időt dolgozott le.

A gyakornoki munkaszerződés időtartama minimum 6 hónap, maximum 1 év.

A gyakornoki foglalkoztatás alatt az Osztrák Köztársaság bérre, munkára és társadalombiztosításra vonatkozó jogszabályai érvényesek. Amennyiben nem látszik biztosítottnak, hogy a foglalkoztatás során a munkaadó betartja az alkalmazandó jogi előírásokat, az Ön kérelme elutasításra, illetve kiadott engedélye visszavonásra kerül.

A gyakornoki munkavállalási engedély kiadására csak érvényes munkaszerződés vagy foglalkoztatási ígérvény alapján kerülhet sor.

Javasoljuk, hogy próbáljon olyan osztrák napilapokat beszerezni, amelyek álláshirdetési rovatot tartalmaznak, illetve az alábbi internetes oldalakon megtalálhatók:

www.kurier.at

www.diepresse.at

www.derstandard.at/karriere

www.kleine.co.at

www.tirol.com

www.ams.or.at

<http://europa.eu.int/eures>

A munkáltatóval való tárgyalás során az egyezményre kell hivatkozni:

Abkommen zwischen der Regierung der Republik Ungarn und der Republik Österreich über den Austausch von Arbeitnehmern zur Erweiterung der beruflichen und sprachlichen Kenntnisse (Praktikantenabkommen).

Az engedélyezésről:

Az ausztriai munkavállalást a foglalkoztatás helye szerint illetékes AMS területi kirendeltsége engedélyezi. Munkavállalási engedélyét az erről szóló értesítés

kézhezvétele után veheti át Ausztriában. Amennyiben munkavállalási kérelmét valamilyen ok miatt elutasítják, erről minden esetben tájékoztatást kap.

A munkavállalási engedély kiállítási illetéke:

gyakornoki engedély iránti kérelem: 13 €,
illetékköteles melléklet: 3,6 €,
a kérelem engedélyezése esetén további 6,5 € fizetendő be.

A fenti összeg befizetése Ausztriában történik, a helyi AMS-nél.

A gyakornoki munka során esetlegesen felmerülő problémák:

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy munkaügyi vita felmerülése esetén az Állami Foglalkoztatási Szolgálatnak nem áll módjában az Ön érdekeit képviselni. Ilyen esetben lépjen kapcsolatba az illetékes AMS kirendeltséggel.

Amennyiben munkaadót szeretne változtatni (természetesen az egyezmény feltételeinek betartásával), szintén ahhoz az AMS kirendeltséghez kell fordulnia, ahol engedélyét kiállították.

AMS Österreich

Treustraße 35-43

1200 Wien

Telefon: +43 1 33178-0

Telefax: +43 1 33178-121

Néhány jó tanács kiutazás előtt:

A személyi jövedelem-adót és a társadalombiztosítási járulékokat a munkáltató vonja le a munkavállaló béréből az osztrák szabályoknak megfelelően.

Amennyiben Ön már dolgozott valamely EGT tagállamban 2004. május elsejét megelőzően vagy azt követően, jogosulttá válik munkanélküli ellátásra, illetve nyugellátásra. Ezért őrizze meg eredeti szerződését, illetve a munkaviszony megszűnése után az illetékes munkaügyi hivatalnál igényelje az E301-es nyomtatványt.

A munkába állást megelőző időszakra javasoljuk az Európai Egészségbiztosítási Kártya kiváltását.

További információkért kérjük forduljon irodánkhoz!

Cím: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

1089 Budapest, Kálvária tér 7. (levelezési cím)

1089 Budapest, Szeszgyár u. 4. (ügyfélszolgálati cím)

Tel: 303-0810, 303-0822

www.afsz.hu

Ügyfélfogadás: hétfő – csütörtök: 8.30 – 15 óráig.

Osztrák-magyar határmenti ingázói munkavállalás

A Magyar Köztársaság Kormánya és az Osztrák Köztársaság Kormánya 1997. március 26-án egyezményt kötött munkavállalók határmenti térségekben történő kölcsönös foglalkoztatásáról. A Magyar Köztársaság Kormánya az egyezményt a 38/1998. (III. 1.) Korm. rendeletben hirdette ki (Magyar Közlöny, 1998/14. szám). Az egyezmény végrehajtásának koordinációs teendőivel az egyezményben megnevezett szervek osztrák részről a Munkaerőpiaci Szolgálat Burgenlandi Tartományi Központját (LGS Bgld.), magyar részről a Vas Megyei Munkaügyi Központot hatalmazták fel.

Az egyezmény értelmében határmenti térségek Ausztriában a következő járások: Bruck an der Leitha, Neusiedl am See, Eisenstadt (beleértve a saját státusszal rendelkező Eisenstadt és Rust városokat is), Mattersburg, Güssing, Oberpullendorf, Oberwart és Jennersdorf. Magyarországon Győr-Moson-Sopron, Vas és Zala megyék számítanak határmenti térségnek.

Határmenti ingázók azok a munkavállalók, akik a két ország valamelyikének állampolgárai, állandó lakhelyük vagy legalább egy éve szokásos tartózkodási helyük a fenti határmenti térségek egyikében van, ahová - kivéve a változó foglalkoztatási helyek eseteit - naponta visszatérnek, és a másik ország határmenti térségében foglalkoztatják őket.

A határmenti ingázó munkavállalás feltételei

Határmenti ingázó lehet az a magyar munkavállaló, aki

- állandó lakhellyel vagy legalább egy éve szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik a határmenti térségben,
- büntetlen előéletű,
- az egyezmény hatálya alá tartozó területen székhellyel rendelkező munkaadó foglalkoztatási ígérvényével rendelkezik.

Hol, hogyan lehet a kérelmet benyújtani?

Azon magyar munkavállalóknak, akik ezen egyezmény keretében ingázói munkavállalási engedélyhez kívánnak jutni, kérelmet kell benyújtaniuk két példányban a Nyugat-Dunántúli Regionális Munkaügyi Központban (Szombathely, Hollán Ernő u. 1. Tel.: 94/520-400), vagy a Győri Kirendeltség és Szolgáltató Központjában (9021 Győr, Városház tér 3., Tel.: 96/529-910) vagy a Zalaegerszegi Kirendeltség és Szolgáltató Központjában (8900 Zalaegerszeg, Mártírok u. 42-44. Tel.: 92/549-494). A kérelemhez szükséges nyomtatványokat és információkat a munkaügyi szervezet térítésmentesen bocsátja az ingázni szándékozó munkavállalók részére.

A kérelem benyújtásával kapcsolatos költségeket a munkavállaló viseli, melyek visszaigénylésére a kérelem elutasítása esetén sincs mód.

A határmenti ingázó munkavállalás kérelmezéséhez a következő iratokat kell benyújtani:

- német nyelven kitöltött nyomtatvány a határmenti ingázói munkavállalás engedélyezéséhez két példányban,
- 90 napnál nem régebbi eredeti hatósági erkölcsi bizonyítvány,
- lakóhelyet bizonyító okmány (személyi igazolvány megfelelő oldalának fénymásolata *vagy* lakcímet igazoló hatósági igazolvány fénymásolata *vagy* 90 napnál nem régebbi önkormányzati hatósági igazolás) két példányban,
- az útlevél fénymásolata két példányban,
- 90 napnál nem régebbi burgenlandi / brucki székhellyel rendelkező munkaadó felvételi ígervénye két példányban.

Az engedélyezési eljárás megkönnyítése érdekében javasolt csatolni a kérelemhez, a kérelemben megjelölt munkakör betöltéséhez szükséges szakképzettséget igazoló okmány fénymásolatát és hivatalos (nem feltétlenül hiteles) német nyelvű fordítását két példányban.

A Munkaügyi Központ csak alakilag hiánytalan kérelmet tud elfogadni és továbbítani az LGS Bgld-nak.

A Munkaügyi Központ megvizsgálja a kérelmek teljességét, a benyújtott okmányok valódiságát és a személyi feltételek teljesülését, ezért mindenképp javasolt a kérelmeket személyesen benyújtani az eredeti okmányok egyidejű bemutatásával. Levélben történő benyújtás esetén a mellékelt fénymásolatok közjegyzővel történő hitelesítése szükséges.

Az ingázói engedély meghosszabbítása

Az ingázói engedély legfeljebb 6 hónapra adható ki. Az engedély meghosszabbítására vonatkozó kérelmet az ingázónak az illetékes osztrák munkaügyi hivatalnál kell benyújtania. A kérelmet csak akkor engedélyezik, ha az eddigi munkaadó vagy az egyezmény feltételeinek megfelelő másik munkáltató az ingázót tovább kívánja foglalkoztatni. Az engedélyt egy alkalommal legfeljebb 6 hónappal lehet meghosszabbítani. A meghosszabbítást követően 1 év folyamatos munkaviszony után a munkavállaló jogosult az engedélymentességi igazolásra (Freizügigkeitsbestätigung), amelyet az Osztrák Munkaerőpiaci Szolgálat (AMS) állít ki, és amelynek birtokában a munkavállaló engedélymentesen vállalhat munkát Ausztriában Magyarország uniós csatlakozásától számított átmeneti időszak végéig, 2011-ig.

Az engedélyezési eljárás

Az Osztrák-Magyar Vegyesbizottság által elfogadott eljárásrend értelmében a Nyugat-Dunántúli Regionális Munkaügyi Központ nyilvántartásba veszi a benyújtott kérelmeket – erről írásban értesíti az ügyfelet -, amelyeket a LGS

Bgld az ingázói engedélyek kiállításához az Interneten keresztül elér és kikérhet. A Munkaügyi Központ csak akkor továbbítja a kérelmet az LGS Bgld-nak, ha azt az egyezmény keretszámának kihasználtsága lehetővé teszi és az LGS Bgld név szerint kikéri.

A Munkaügyi Központ a kérelmeket 4 hónapig tartja nyilvántartásban. Ha a maximális létszám korlátozása folyamatosan fennáll, a 4 hónapos nyilvántartási idő lejártáról a Munkaügyi Központ írásban értesíti az ügyfelet.

Miután LGS Bgld. a hozzá eljuttatott kérelmeket megvizsgálta, hogy a tervezett foglalkoztatás megfelel-e az egyezmény feltételeinek, továbbítja az iratokat a területileg illetékes munkaügyi hivatalnak. A feltételek fennállása esetén a hivatal kiállítja a határmenti ingázói engedélyt legfeljebb 6 hónapos érvényességgel. Az ingázói engedély kiállítása illetékköteles, melyet az engedély átvételekor kell az illetékes hivatalban rendezni.

Az ausztriai határmenti ingázói munkavállalási engedély formanyomtatványt az alábbi címen találják:

http://www.nyugatrmk.hu/pls/apex/f?p=101:730:12207436325550550134::NO:730:P730_XID:28